

מדינת ישראל

ועדות המשמעת – משרד הבריאות בירושלים

תיק בד"מ 1/6/24

וועדה לפי סעיף 44 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז - 1976

ד"ר ענבר צוקר - יושבת ראש, נציגת המנהל הכללי
ד"ר אורי לבנטל - נציג הסתדרות הרופאים
עו"ד אריה רוטר - נציג היועצת המשפטית לממשלה

בעניין :

הקובל : המשנה למנהל הכללי משרד הבריאות
ע"י ב"כ מהתביעה המשמעתית, עו"ד תומר דגני

- נ ג ד -

הנקבל : ד"ר סביח אסעד, מס' רישיון 137656
ע"י ב"כ עו"ד פהים דאוד

דין וחשבון לפי סעיף 44 (ה) לפקודת הרופאים

רקע והליכים

1. התמנינו לדון בכתב קובלנה שהגיש (19/6/24) הקובל נגד הנקבל. כתב הקובלנה

נסמך על הרשעה בהתאם לכתב האישום המתוקן (מיום 1/5/24) שהוגש נגד הנקבל

לבית משפט השלום בנצרת (ת"פ 39535-08-23) ואשר עותק ממנו צורף לקובלנה.

על פי כתב האישום, בתמצית, מדובר בשני אירועים שקרו ביום 12/8/23:

א. **בראשון** שבהם כרונולוגית, באותו יום בשעה 16:00 לערך, שהה המתלונן **פלוני** (להלן: **פלוני**) בעין שוקק שליד הסחנה. הנקבל התקרב אליו וביקש לדבר עימו; אותו **פלוני** סירב ואז אחז חברו של הנקבל, אחד בשם **עורסאן** (בדיון התברר כי מדובר בבן דודו של הנקבל - להלן: **בן הדוד**), בכתפיו של **פלוני**. בהמשך עזב **פלוני** את המקום לכיוון הרכב, שם עמדו הנקבל ובן הדוד. הם הלכו אחריו בניסיון לדבר עימו בנושא לא ברור; בהמשך החזיק הנקבל את דלת רכבו של **פלוני** ואז הגיע בן הדוד ותקף את **פלוני** באגרוף בפניו (= האישום השני בכתב האישום המתוקן).

ב. **בהמשך אותו יום**, בסמוך לחצות לילה, באו הנקבל ובן הדוד ברכב לתחנת דלק בכפר איכסאל, כשהנקבל נוהג ובן הדוד יושב לידו; אותה עת המתלונן אלמוני (להלן: **אלמוני**) ישב מחוץ לחנות הנוחות עם אחר; בן הדוד פנה לאלמוני ושאל אותו למה הוא עושה פוזות, וקרא לו לבוא אליו; אלמוני ניגש לרכב ואז פתח בן הדוד את הדלת בחוזקה ופגע ברגלו של אלמוני. בהמשך בן הדוד יצא מן הרכב לכיוון אלמוני, וזה ניסה להדוף אותו ללא הצלחה. בשלב זה יצא גם הנקבל מן הרכב. בן הדוד "ליפף את ידו סביב צווארו" של אלמוני, והטיח אותו על מכסה המנוע של הרכב בעוד הנקבל חובט באגרופיו בגבו של אלמוני. הנוכח האחר, שניסה להפריד בין אלמוני לבין בן הדוד הותקף על ידי הנקבל שסטר לו. אלמוני ניסה להרחיק את בן הדוד ונתן לו אגרוף. הנקבל ובן הדוד תפסו את אלמוני והפילו אותו ארצה בעוד בן הדוד יושב על בטנו של אלמוני ומכה בו בפניו והנקבל שם את ברכו על צווארו של אלמוני בעוד הוא מחזיק בידיו. בן הדוד המשיך לשבת על בטנו של אלמוני ולהכותו בידיו בעוד הנקבל הולך וחוזר למקום בו היה אלמוני מוטל על הקרקע כשבכל פעם הוא דורך עם רגלו על ראשו ופניו של אלמוני, כך כמה פעמים. בהמשך התקרב הנקבל אל אלמוני בעודו שרוע על הקרקע והכה אותו בראשו באמצעות ברכו; כתוצאה מהתקיפה נגרמו לאלמוני חבלות של ממש בדמות המטומות מרובות בראש, אודם ונפיחות סביב

העין, נפירות ברקמות הגולגולת, שריטה מעל שפה ימנית ומאחורי אוזן שמאל

(= האישום הראשון בכתב האישום המתוקן).

2. **לכתב הקובלנה** צורף פרוטוקול של הדיון שהתקיים בבית משפט השלום, נצרת

(מיום 1/5/24) ממנו עולה כי הצדדים הגיעו להסדר טיעון על פיו הנאשם (הנקבל

דן) חזר בו מכפירתו באישומים והודה בהם. בהתאם לכך הוא הורשע בכתב

האישום המתוקן בעבירות של **תקיפה וחבלה** לסוגיהן בהתאם לסעיפים 382 (א)

; 380 ; ו-379 **לחוק העונשין תשל"ז-1977** והתיק נדחה לטיעונים לעונש. ניתן

להקדים את המאוחר ולציין כי בינתיים - מאז הגשת הקובלנה - הסתיים המשפט

הפלילי בבית משפט השלום ודינו של הנקבל נגזר (ביום 6/7/25 - יפורט בהמשך).

3. **כתב הקובלנה** ייחס לנקבל עבירה של **התנהגות שאינה הולמת רופא** בהתאם

לסעיף 41 (1) לפקודה.

4. **לאחר הגשת כתב האישום והקובלנה** ביקש הקובל את התליית רישיון **הנקבל**

למשך 6 חודשים בהתאם להוראות סעיף 44.א. **לפקודה**. המלצת מותב הוועדה שדן

בעניין הייתה להיעתר לבקשה (המלצה מיום 13/2/24) ; המנהל קיבל את

ההמלצה והורה על תחילת ההתלייה החל מיום 27/2/24 למשך 6 חודשים (החלטת

המשנה למנכ"ל מיום 20/2/24). **בהמשך** באה מטעם הקובל בקשה להארכת

ההתלייה הזמנית עד לגמר ההליכים בהתאם להוראות סעיף 44.ב. **לפקודה**.

הבקשה נדונה **במותב דן**, הומלץ על התלייה עד גמר ההליכים, וההמלצה התקבלה

על ידי המנהל ; רישיונו של הנקבל הותלה עד גמר ההליכים (החלטת המותב דן

מיום 12/8/24).

5. **בישיבה הראשונה** של הדיון בקובלנה לגופה (10/12/24) הודה הנקבל באמצעות

בא כוחו דאז בעובדות הקובלנה ובסעיף החיקוק שיוחס לו ובכך הסתיים **החלק**

הראשון של הדיון, משמע בקביעת האחריות של הנקבל לעובדות המתוארות

ולהוראות החיקוק (= מה שמקביל בהליך פלילי לשלב ההרשעה על פי כתב אישום).

הדיון **באמצעי המשמעת** נדחה לבקשת הנקבל עד לאחר גמר ההליך הפלילי בבית

המשפט וזאת על מנת שניתן יהיה לעיין בתוצאותיו, בנימוקי בית המשפט

ובתסקיר המשלים של שירות המבחן שהיה אמור להיות מוגש לבית המשפט עובר למתן גזר הדין .

6. **כאמור**, בין לבין (6/7/25) , ניתן גזר הדין בהליך הפלילי בבית משפט השלום ; בית המשפט הטיל על הנאשם (הנקבל דנן) עונש של 5 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות ; 6 חודשי מאסר על תנאי וכן הורה על פיצוי כספי למתלוננים (2000 ₪ + 1000 ₪ בהתאמה) .

7. **בדיון שנועד** לטיעון בעניין אמצעי המשמעת (2/9/25) יוצג הנקבל על ידי בא כוחו הנוכחי . הוא הודיע על הגשת ערעור על פסק הדין של בית משפט השלום אל בית המשפט המחוזי , נצרת (ע"פ 54609-07-25) ; לטענתו טובים סיכוייו של הנקבל לקבלת הערעור במובן זה שההרשעה תבוטל , מה שעשוי להערכתו להשליך על קביעת אמצעי המשמעת המתאים בערכאה דנן . הדיון בערעור אמור היה להתקיים, על פי מה שנטען , ביום 28/10/25 . נציין כבר כאן כי לא קיבלנו את בקשת הנקבל להמתין למתן ההחלטה בערעור , הואיל ולא מצאנו לכך רלוונטיות בהתחשב בתכליות הדין המשמעתית מול אלו , השונות , של הדין הפלילי . יתכן שבעת מתן דין וחשבון זה כבר הוכרע גורל הערעור (הדבר לא בידיעתנו לעת הזו) - אך כאמור לא סברנו שיש לכך השלכה אפשרית מעשית .

8. א. **בטיעוני הקובל לעניין אמצעי המשמעת** המתאים הודגשו - בדומה לטענות שנטענו בבקשות בהליכים המוקדמים לעניין ההתלייה הזמנית - **הנסיבות החמורות** של המקרים נשואי כתב האישום , אלימות משולחת רסן ללא סיבה נראית לעין , סמיכות שני האירועים באותו יום וחלקו האקטיבי של הנקבל באירוע ; **הודגש** ייעודו של רופא בישראל להציל חיים או לשמרם ולא לסכנם באלימות קשה ; האינטרס המוגן הוא בעיקרו הגנה על בטחון הציבור והמטופלים שבו מפני רופאים אלימים ; ויצירת הרתעה לעתיד כלפי ציבור הרופאים בכללו .

ב. **ב"כ הקובל** הפנה למסמך מדינות מסכם משנת 2022 שבו המלצות וועדת המנכל"ים שמינה ראש הממשלה להתמודדות עם הפשיעה והאלימות בחברה הערבית וסבר - ותמך ב- 4 אסמכתאות מהפסיקה - כי יש לקחת גם אותו בחשבון בעת קביעת אמצעי המשמעת ; וכן ביקש שנצפה בסרטון שהיווה חלק מחומר

הראיות בהליך הפלילי על מנת לעמוד על מידת חלקו האקטיבי של הנקבל באירוע. נציין כי לא קיבלנו את הבקשה לצפות בסרטון מנימוקים שיפורטו בקצרה בהמשך. ג. **הקובל** סבר כי אף שהתקדימים שהוצגו מעידים על אמצעי משמעת מתונים יותר, וכי רמת הענישה עד כה במקרים דומים נעה בין **חצי שנת התלייה לשנתיים** התלייה - על הוועדה לנקוט הפעם בגישה **מחמירה** ולהמליץ על עונש של התלייה של בין 5 שנים לבין התלייה **לצמיתות**.

9. **מטעם הנקבל** נטענו, בתמצית, ובהמשך לטענות שנטענו בשלבי ההתלייה הזמנית, מכלול הטענות הבאות :

א. **האירועים** לא היו תוך מילוי תפקידו כרופא ולא כלפי מטופל ; **הנקבל** לקח אחריות למעשים בעצם הודאתו בכתב האישום המתוקן ; מדובר באדם נורמטיבי, נטול כל עבר פלילי, שהאלימות לא מאפיינת אותו : כבן 35, נשוי ואב לילדה בת 3 שנים, בעת האירועים היה לאחר תחילת התמחות בהרדמה שהחלה בשנת 2017 לאחר לימודי רפואה מוצלחים מאוד בחו"ל וסטאז' . ההתמחות נקטעה עוד קודם לאירועים הנדונים כאן נוכח סיבות משפחתיות (מחלת אביו ופטירתו, 2022) ; **הודגש המחיר הכבד** של הפסקת העיסוק ברפואה מאז האירוע, חוויית המעצר הקשה ; **מעצר הבית** בו היה נתון לאחר השחרור מהמעצר המלא ; קשיי הפרנסה ועוד ; **הודגש חלקו** של המשיב מול חלקו העיקרי של **בן הדוד**, אחריו על פי הטענה הוא נגרר ; **הודגשו הקשיים המשפחתיים** והחברתיים במעגל הקרוב והרחב נוכח פרסום נסיבות האירועים וזאת במיוחד נוכח מעמדו המיוחד של המשיב כרופא במגזר קהילתי מצומצם יחסית .

ב. **הנקבל עצמו** הביע בפנינו את צערו וחרטתו על המעשים בהם הודה, תלה את האירועים בדיכאון בעקבות מות אביו, הֶרָס חייו וצרותיו הרבות, שב והדגיש את המחיר הכבד אותו הוא משלם על טעותו מאז נותק ממקום עבודתו וממסלולו המקצועי, על המשמעויות המקצועיות והכלכליות שנגזרות מכך וכן שמאז האירועים השתקם .

ג. **ב"כ הנקבל** התנגד להצגת הסרטון הנזכר, ביקש להמתין לתוצאות הערעור שהגיש לבית המשפט המחוזי, וסבר כי יש מקום להשבת הרישיון לנקבל עוד קודם לסיום תקופת המבחן עליה המליץ שירות המבחן שבית משפט השלום לא קיבל את המלצתו.

10. **במהלך הדיון** דחינו, כאמור, את בקשת **הקובל** לצפות בסרטון הנזכר וזאת מן הטעם שהדיון אמור להתבסס על מסכת העובדות כפי שבאה לביטוי ב**כתב האישום המתוקן** בו הודה הנקבל. מכל מקום, מסכת העובדות מפורטת גם במסגרת גזר הדין של בית המשפט ומשקפת ממילא את מצב הדברים הרלוונטי לענייננו. גם לא נעתרנו לבקשת **הנקבל** להמתין עד לגמר הדיון בערעור, מהנימוקים שכבר ציינו לעיל.

דיון

11. **עיינו בתסקירי שירות המבחן** שהוצגו בבית המשפט וגם לנו - שלא יפורטו כאן במלואם - וכן בנימוקי גזר הדין של בית משפט השלום.

א. את תמציתו של התסקיר הראשון (מיום 17/8/24) סיכם כב' בית המשפט כך:

" בשורה התחתונה, שירות המבחן התרשם כי רמת הסיכון להישנות עבירות מצד הנאשם (= הנקבל דן) הינה גבוהה, ומידת המסוכנות הנשקפת ממנו היא בינונית. צוין כי לאור חומרת העבירה ולקיחת האחריות החלקית, הוצע לנאשם להשתתף בטיפול בקבוצה ייעודית לעבירות אלימות. הנאשם הביע מוטיבציה ראשונית לטיפול, לכן שירות המבחן המליץ לדחות את הדיון בעניינו בארבעה חודשים."

ב. מתסקיר משלים, מיום 3/2/25, למדנו שהנקבל שולב החל מחודש דצמבר 2024 בקבוצה ייעודית לעבירות אלימות. נוכח מה שנאמר באותו תסקיר ציין כב' בית המשפט כי- **"לאור העובדה שהנאשם מצוי בשלב ראשוני של הטיפול ועל מנת לאפשר לו למצות את ההליך שהחל, שירות המבחן המליץ לדחות את הדיון בעניינו בשלושה חודשים נוספים"**.

ג. בתסקיר הסופי (מיום 9/4/25) ניכרה לראשונה גישה חיובית למאמצי השיקום של הנקבל ובית המשפט ציין כי - " בסופו של יום, שירות המבחן העריך שהרשעתו של הנאשם בדין עלולה לגרום לפגיעה קונקרטית בעתידו התעסוקתי ולחסום בפניו אופציות התפתחות בפן האישי והמקצועי. לכן הומלץ לבטל את הרשעתו. עוד צוין כי ישנה חשיבות רבה לאפשר לנאשם להמשיך להשתלב בהליך הטיפוליות אותו החל, לכן הומלץ להטיל עליו צו מבחן של 12 חודשים, במסגרתו ימשיך להשתתף בקבוצה לעבירות אלימות. עוד הומלץ להטיל צו של"צ בהיקף של 220 שעות ".

ד. בסופו של דבר בית המשפט נמנע מלקבל את המלצת שירות המבחן והבקשה לבטול ההרשעה וציין, בין השאר, את הנסיבות החמורות של האירועים. להלן קטעים מגזר הדין בהקשר זה: "בענייננו, מדובר בשני אירועי אלימות שאירעו באותו יום, על ידי הנאשם ובן דודו .... במסגרתם תקפו השניים שני מתלוננים שונים, במפגשים שאין בהם כל נתונים יוצאי דופן, ואשר הדרדרו עד מהרה לאלימות פיזית בריונית מצד שני גברים כלפי אנשים מקריים שניכרו בדרכם. .... זהו אירוע של אלימות קשה שהמשיכה גם כשהמתלונן שרוע על הרצפה ולא יכול להגן על עצמו או לברוח. התיאור שבכתב האישום, של ..... היושב על המתלונן המוטל על הארץ, בעוד הנאשם מתרחק וחוזר, ובכל פעם דורך על ראשו ופניו של המתלונן המוטל על הקרקע, מנוטרל על ידי ..... הוא תיאור קשה של אלימות ברוטאלית שיש בה אכזריות. למתלונן נגרמו חבלות פיזיות, בין היתר המטומות בראשו, שריטות בפניו ונפוחות. מדובר בנזקים ברמת חומרה לא גבוהה ושאינם לצמיתות, אך האירוע האלים בהחלט טומן בחובו פוטנציאל נזק גבוה ומשמעותי יותר מזה שנגרם. אמנם אין בשני האירועים רכיב של תכנון, אך פרץ האלימות של שני המבצעים בצוותא הוא התגלמות החשש של כל אדם החרד לשלומו האישי בחברה שבה האלימות גוברת. זו התנהגות עבריינית ושלילית ביותר, בשני מקרים, אחד מהם כולל חבלה של ממש. ספק אם מתקיימות נסיבות אישיות כלשהן, טובות ככל שיהיו, שיש בהן לשכנע לבטל הרשעה בגין נסיבות ביצוע עבירה כה

קשות, ומכל מקום, נסיבותיו האישיות של הנאשם, אשר אינן מצוינות, אינן

מצדיקות ביטול הרשעה....."

12. **כפי שכבר ציינו** בעת מתן ההחלטה בהליך המקדמי (בקשת הקובל לפי סעיף 44.א.)

קשה להפריז בחומרת התנהלות הנקבל כפי שבאה לביטוי בכתב האישום המתוקן שבעובדותיו הודה והורשע. לכאורה מדובר באלימות לשמה, שכן לא הצלחנו - גם בשלב זה של הדיון וגם לאחר עיון בתסקירי שירות המבחן - לקבל למענה לשאלה מה גרם לאותה התנהלות. לא שמענו על איזו התגרות או נסיבה חיצונית שיכולה לכל הפחות להסביר, גם אם לא להצדיק, את הדברים. וכל זה קורה **פעמיים** במהלך אותו יום, בהפרש של שעות, כלפי אנשים שונים שלכאורה לא הייתה היכרות או קשר קודם ביניהם. ואם הייתה כזו, או רקע קודם אחר, הם הוסתרו מאיתנו. לפיכך אי אפשר לראות את רצף האירועים המתואר כמעידה חד פעמית או שיקול דעת רגעי שהשתבש.

13. **גם לעניין** שאלת מידת הדומיננטיות של הנקבל באירוע או **בן הדוד** אין לדעתנו חשיבות מכרעת שכן גם אם הוא לא היה הכוח המניע, מצופה היה ממנו לבלום ולרסן ולא להשתתף ולתרום באופן פעיל למסכת האלימות שהתפתחה.

14. **הרושם העולה מן הדברים**, בהיעדר הסבר חילופי, וגם לאחר עיון בתסקירי שירות המבחן, יכול להוביל לכמה מסקנות אפשריות אודות הנקבל: של אדם בעל אישיות אלימה; או כזה שאינו שולט בעצמו; או של מי שאין בכוחו להפגין יכולת עמידה מול גורם דומיננטי אחר. כל אחד מההסברים האפשריים הללו משקף את ההפך הגמור מהמצופה מרופא בישראל. ממי שתכלית מקצועו להציל חיי אדם או לשמור עליהם במידת היכולת, אין לצפות להתנהלות שמסכנת את שלומו של הזולת. זאת מעבר למצופה מכל בן אנוש בחברה מתוקנת. ואם נקלע לאירוע שיש בו סערת רגשות, מצופה מבעל מעמד חברתי של רופא להיות גורם מאופק, מרסן, מציל, ובעל כושר עמידה בלחצים חברתיים או אחרים.

15. **אכן ניתן להעריך כי** הנקבל שילם ומשלם מחיר יקר על התנהלותו וסביר לקבל כי הוא מצר על כך ומתחרט. הוא נפגע בכבודו כאדם בהיותו עצור, הוא נפגע כרופא במסלולו המקצועי שנקטע, כבעל משפחה וכמפרנס, במעמדו החברתי ובמעגל

המשפחתי . לדעתנו על עניינים אלה לסגת מפני האינטרס הציבורי של הגנת הציבור ושמירת אימונו במערכת הרפואית . גם אם העבירות בהן הורשע לא נעשו אגב הפעילות המקצועית שלו כרופא , הדעת ואימון הציבור אינם סובלים אפשרות של שיבה לפעילות המקצועית מול מטופלים שנותנים בו את אימונם בלא נקיטת צעד משמעותי משמעותי לשם הרתעה וריסון .

16. **על אף האמור** בחוות הדעת האחרונה של שירות המבחן , שיש בה נימה חיובית כלפי מאמצי הנקבל להשתקם , נותרנו מוטרדים מהאפשרות שאדם אלים יחזור לשורות מקצוע הרפואה שתכליתו הפוכה . **עם זאת** , אנחנו רוצים לקוות כי הערכת שירות המבחן בדבר יעילות תהליך השיקום והערכת הסיכון לעתיד תמָצא נכונה במבחן הזמן .

17. **לעניין בקשת הקובל לקחת בחשבון** בעת המלצה על אמצעי משמעת ראוי , את מצב הפשיעה והאלימות בחברה הערבית בישראל - לדעתנו אין לכך מקום . סוגייה זו הינה מורכבת , רבת פנים , וחורגת מהמסגרת הקונקרטית בה אנו עוסקים . מה גם שלא נתבררו כאמור מניעיו של הנקבל בהפעלת אלימות כלפי חברים אחרים של המגזר הערבי - מה שמטיל ספק רב במידת הרלוונטיות של דו"ח הוועדה שהוזכר לנסיבות המקרה דנן .

המלצה

18. **לאחר עיון בכלל החומר** , לרבות עמדת ב"כ הקובל והאסמכתאות שהוצגו בעת הדיון (בהן נקבעה רמת ענישה מתונה יחסית) , נראה כי האמצעי הראוי בנסיבות המקרה הינה התליית הרישיון למשך **3 שנים** . יש בכך מסר של החמרה מידתית לעומת מה שנפסק בעבר , וקביעת פרק זמן מספק לאפשר לנקבל למצות תהליך טיפולי שהומלץ עליו במסגרת המתאימה בדגש על שליטה בכעסים . מתוך תקופה זו נכון **לקחת בחשבון ולקזז** את פרק הזמן בו היה רישיונו של הנקבל **מותלה** על פי החלטות המנהל (מיום 27/2/24 ועד כה) .

ניתן היום , 2/11/25 , בהיעדר הצדדים .

ד"ר ענבר צוקר - יושבת ראש, נציגת המנהל הכללי

ד"ר אורי לבנטל - נציג הסתדרות הרופאים

עו"ד אריה רוטר - נציג היועצת המשפטית לממשלה